

DEBRECZENI UJSÁG

SZERKESZTŐSÉG-KIADÓHIVATAL
FERENCZ JÓZSEF-ÚT 56. SZÁM.
TEL.: 21-90. ÉJJEL 10-TŐL 23-48.

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGESZ ÉVRE 30 PENGŐ, FEL
ÉVRE 15 PENGŐ, HAVONTA 2.50 F

(TRIANON 21.) 1940 SZEPTEMBER 27, PÉNTEK

KER. POLITIKAI NAPILAP

XLIV. ÉVFOLYAM, 120. SZÁM

Ciano gróf olasz külügyminiszter Berlinbe utazott

Debrecen város törvényhatósági bizottsága nagyszabásu alapítványokkal tette emlékezetessé a Székelyföldnek és Erdély egy részének hazatérését

Három 1500 pengős tanulmányi ösztöndíjat létesített erdélyi származásu főiskolai hallgatók részére és 25 ezer pengővel járult hozzá a Főméltóságú asszony akcióiához

Vitéz Berényi István: Hálával, hűséggel és hódolattal tekintünk Magyarországi főméltóságú Kormányzójának személye felé, aki sohasem lankadó hittel és büles kormányzóképesseggel a magyar felláadás után idáig vezette nemzetét

Debrecen város törvényhatósági bizottságának diszközgyűlése

Debrecen város törvényhatósági bizottsága ünnepi diszközgyűlésre ült össze csütörtökön délelőtt a városháza virágpompába öltöztetett dísztermében. A huszonegy éves magyar remények egy részének boldog beteljesülését, Erdély északi részének és a Székelyföldnek visszatérését ünnepelték a városatyák. Hogy milyen magasztos érzés és lelkiület hatotta át a diszközgyűlésen egybegyűlt törvényhatósági tagokat, az ékesen nyilatkozott meg úgy az ünnepi szónoklatokból, valamint azok hallatán a közönség köréből is. Ezen a gyűlésen nem volt véleménykülönbség, nem volt diszharmónia, csak egyetértés, egységes és egy megnyilatkozás. A felszabadult lelkekből előtört minduntalan a forró tetszésnyilvánítás, amikor a Kormányzóról, az ország vezetőiről, vagy a barátokról és a diadalmasan menetelő magyar honvédről volt szó. És hogy ennek az örömnapnak az emléke ne menjen feledésbe, Debrecen városa ércnél maradandóbb emléket állított, amikor örökidőre szóló alapítványokat tett a debreceni egyetemen három erdélyi származású diák támogatására és 25 ezer pengős adománnyal járult hozzá a Főméltóságú Asszony akcióiához.

A minden mozzanatában ünnepi jellegű diszközgyűlés fél 12 órakor kezdődött, de már 11 óra után egymásután érkeztek ünnepi díszben, legelőször magyaros ruhába öltözve a törvényhatóság tagjai. Negyed 12-kor a városi díszhintő begördült a városháza udvarára s kiszál-

lott belőle pompás díszmagyarjában Lossonczy István főispán.

Bent a teremben ez alatt egyre gyűltek a bizottság tagjai. A folyosók és a díszterem külsőleg is hirdette az ünnepi eseményt: Néhány perc múlva a széksorok teljesen megteltek. Szinte kivétel nélkül ott volt valamennyi bizottsági tag. A karzaton a város közéleti előkelőségeinek feleségei és családtagjai foglaltak helyet, akik ezen a gyűlésen együtt ünnepeltek a

A diszközgyűlés

A diszközgyűlés ünnepi rendjét a Városi Dalegylet kitűnő kórusa a Himnusz hangjaival nyitotta meg, majd Lossonczy István főispán a törvényhatósági bizottsági tagok lelkes ünneplése közben mondott megnyitói beszédet, amelyben ékes szavakkal emlékezett meg a magyar, közelebbről a hajdúsági katona érényeiről, a magyar nemzet évszázadokon át egyre nemeseh-

Lossonczy István: Adassék hála a magyarok Istenének

— Tündöklő őszi verőfényben, egy szép temberi napon, valahol a Debrecen—máramaroszigeti úton a vámsorompó helyén virágdíszes kapu várta a magyart s ennek élén a honvédet. Elsőként a debreceni háziezred katonái lépték át az isteni Igazságosság folyományaképp ledől s összetört trianoni bilincset jelképező sorompót. Kemény dübörgő léptekkel s ezek a dübörgő kemény lépések visszhangzottak felénk tíz nap múlva a levegő hullá-

városatyákkal s együtt örültek az örülökkel. Pontban fél 12 órakor belépett a terembe Lossonczy István főispán, mögötte ugyancsak díszmagyarban dr. Kölcsey Sándor polgármester, Zöld József helyettespolgármester és dr. Csóka László fájegyző, tb. helyettespolgármester, mögöttük a tanácsnoki kar, magyaros ruhába öltözötten. Pár pillanat múlva megkezdődött az ünnepi diszközgyűlés.

bé vált tradícióiról, s rámutatott arra, hogy ezen az úton jutottunk el a legelső magyar ember vezérlete mellett a legutóbbi örömteljes napokig, Erdély egy részének felszabadításáig, s ezen remélhetjük a vágyaink további teljesülését is.

Lossonczy István mindvégig lebilincselően élvezetes és szép megnyitójában egyébként a következőket mondotta:

main keresztül, kincses Kolozsvár főteréről, ahol Főméltóságú Kormányzó Urunk előtt tettek bizonyosságot katonáink a magyarság lelkében és szívében élő és élő vitézi érényekről. Századok óta Kelet-Nyugat kapujában a népek országújtján állandóan küzdve, ez a vitéz szellem volt az, ami megőrizte bennünket kevés magyarokat itt a Duna és Tisza völgyében.

— Ezer év tanulságát egyszer felejtet-

tük el s oh mily keservesen bűnhődünk érte.

— De hála életerőnknek, jött a felláadás, a szűke Tisza máskor álmósító hömpölygése riasztó trombitaként hasított végig az országon a körülhordott véres kard ezer éves szimbóluma elevenült meg s újra fegyverre kapott a magyar. 22 évvel ezelőtt, a lánglelkű vezér, megértve a néppel, hogy elvész ha kihál belőle a vitézi érény. És ezer akadály, gáncs tilalom ellenére fellángolva új életre kelt százszoros erővel a magyar honvéd.

S a honvéd szerezte vissza egymásután Szent István koronájának hűnös kézzel kitérdelt drága gyöngyeit és most végre a legdrágábbat, az északkeleti végetek, a Székelyföld, Erdély egy részét, amelyhez oly sok század ezer emléke fűzi Debrecent és népét, a Rákócziak, Bocskai harcai, jótéteményei, az együtt elszennvedett elnyomás, az együtt elért felszabadulás, a közösen vívott harcok és a ritka békés évek alkotó építő munkái.

— De tűzben edződik a vas! Még a látzólag békés korok is állandóan vívták a maguk harcait, a küzdelmet a jobbért és keresték az utat a boldogabb magyar jövő felé. A háborús béke éve egyformán ébren tartották a magyarban azt a hitet, hogy ne féljen a harctól, sőt keresse azt, mert ösztönösen éreztük, hogy elvész a nép, mely jövődjéért nem akar küzdeni s ha kell nemzete érdekéért meghalni. Önző egyéni érdekek keresése, egy népet sem tartott még meg, csak a létü-

Lossonczy István főispán elnököl Debrecen város diszközgyűlésén

Vitéz Berényi István ny. tábornok ünnepi beszédét mondja

kért, eszményekért, hivatásukért mindent feláldozó népek érték el céljukat a múltban, fogják elérni a jövőben. A kényelmes életszéllet napja leáldozott, ha élni akarunk, amint ahogy akarunk, minden lépést előre ki kell harcolnunk s ebben a szellemben kell népünket, de legfőképpen ifjúságunkat nevelni. Az elmúlt évek mutatják, hogy nekünk a felfogást vallóknak vol igazunk, a világtörténelem előttünk pergő lapjal igazolják szemléletünk helyességét, szemünk előtt vesznek népek, nemzetek, amelyek a katonai erények helyett a polgári kalmár szellemre építettek s önerjük helyett csalóka reményekre a délibábként tűnő szövetségek erejére bízták magukat. Mi alföldi magyarok itt a Hortobágy szélén megnézzük, gyönyörködünk az izzó napsütésben hús vízet mutató délibáb csalóka játékában, de nem építünk reája.

— Tudjuk, hogy álom; valóság csak két erős karunk s amit azzal bírunk. Erre építünk s erre épített amikor Szegedről elindult lánglelkű vezérünk, bölcs Kor-

Debrecen város alapítványai

A főispán szavait lelkes tapsviharral kísérte a közgyűlés minden tagja, majd ennek elhalkultával dr. Kőlcsey Sándor polgármester előterjesztését dr. Csóka László főjegyző, polgármesterhelyettes ismertette. Ebben a polgármester örökbecsű szavakkal emlékezik meg a magyar nemzet újabb örömeiről, amelynek maradandó emléket is állít a város azáltal, hogy a segélyakciót jelentős összeggel támogatja, ugyanakkor kulturális célú alapítványt is tesz.

Erre vonatkozóan a polgármesteri jelentés egy javaslatot terjesztett a díszközgyűlés elé. Ebben a javaslatban többen között a következők voltak:

— A magyar sors szívrepesve várt újabb jobbrafordulásán örvendező magyarság mélyszégyen megátodással és alázattal mond hálaadást a Magyarok Istenének azért a kivételes kegyelemért, mellyel az ezeréves Magyarországának most ismét jelentős darabja térhetett vissza 22 évi sok megpróbáltatással járó rabság után az Anyaországához anélkül, hogy az őseink vérével olyan sokszor megszentelt magyar rögökre drága magyar vérnek kellett volna hullania.

— A magyar igazság megindult diadalmas, új, vértőlöntött érvényesülésének ezen újabb dícsőséges határvonánál a Gondviselő Isten után a nemzet hálaája és köszönete legelőször afelé a Férfit felé száll, aki több, mint két évtizede törhetetlen hittel, mély bölcsességgel párosult előrelátó kormányzásával vezeti népét a magyar vágyak fokozatos teljesüléséhez. A nemzet egyetemének ezen újabb örömnappján Debrecen sz. kir. város közönsége a legmélyebb hódolattal nyilvánítja ismételt hálaját és törhetetlen hűségét vitéz nanyárai Horthy Miklós Főméltóságú Úr, Magyarország Kormányzója iránt.

Hálátel szívvel és nagy köszönettel gondol a törvényhatósági bizottság mindazokra, akiknek a húsz éven át részük volt az elért eredmények előkészítésében, különösen pedig gróf Teleki Pál m. kir. miniszterelnök és gróf Csáky István m. kir. külügyminiszter urakra, akik a nemzet vágyainak megvalósításáért lankadatlan kitartással és fáradhatatlan erőfeszítéssel végzett felbecsülhetetlen munkájukkal újabb gyarapodásunknak ezt az örömnappot elérkezetté tették.

— Minden magyar hála köszönete illeti a két hatalmas baráti nemzet nagy vezéreit, akik bátorságukkal és erejükkel szétroppantották a trianoni béklyót és tetekkel segítették nemzetünket honvissza-

Kőlcsey Sándor: Debrecen nem határszéli város többé!

— Tekintetes törvényhatósági bizottság — kezdte beszédét a polgármester.

— A mai ünnepi közgyűlésünk Debrecen együttérzésének a nyilvánulása a nemzet egyetemes örömeiben. Alig vannak emelkedetebb érzelmek, mint azok, amelyeket az egész nemzeti létünket érintő örömdetes események váltanak ki. És lehet-e szebb hálaadás a Mindenható kegyelméért, mint az a sok millió sóhaj és könny, amely a hosszú megaláztatás, elnyomatás, szenvedés testi és lelki kínok gyötrelmei után fakadt fel a lelkekből a felszabadulás örömnappjaiban. Nem volt hát hiába való húsz esztendőnek kitartása, türe, konok bizakodása, agyaknak, izmoknak megfeszítése.

— A magyar újra arra edzette törté-

APOLLO

FILMSZÍNHÁZ

Telefon: 25-09 szám.

Szeptember hó 27.-én!

Ujszerű téma, új irány, új filmprimadonna, izgalmas és erotikával átfűtött sablonmentes magyar film:

MÁRIA KÉT ÉJSZAKÁJA

Főszerepben: Szilágyi Szabó Eszter és a legremekőbb magyar művészek: Uray, Csontos, Greguss, Latabár és Pataki.

mányzóknak, Főméltóságú vitéz Horthy Miklós. Ő a mi első katonánk, akit milliók követnek. Adassék hála a magyarok Istenének, aki őt nekünk adta s rendelt mellé olyan tanácsadókat, mint gróf Teleki Pál és gróf Csáky István és olyan barátokat, mint Hitler és Mussolini, népeket segítőként, mint a németet és az olaszt.

— Hálánk és köszönetünk száll mindannyiuk felé, amely szavakba nem foglalható, de minden igaz magyar szívben örökké ég és él — fejezte be beszédét Lossonezy István főispán.

szelő vágyainak békés úton való fokozatos teljesüléséhez.

— A mikor a város törvényhatósága lelkes örömmel és nagy szeretettel üdvözli a visszatért testvéreket és mélyszégyen együttérző azokkal a magyarokkal, akik ezáltal vissza nem térhettek, úgy érzik, hogy ezeknek kitarthatóság és hitéből kell a magyar Haza fiainak a népek mai örvénylő sorsában erőt és bizalmat meríteni az új magyar élet továbbmunkálására.

— A boldog öröm nagy, ünnepi érzésaitől áthatva és különösen meleg szeretettel gondolva a most visszatért területeken az ezeréves Hazához való tántoríthatatlan ragaszkodásnak oly sok jelét nyújtott magyarság érdemes fiaira, elhatározza a törvényhatósági bizottsági közgyűlés, hogy Keletmagyarország és Erdély egy részének a magyar Szent Koronához történeti visszacsatolása emléket maradandó intézkedéssel örökíti meg.

— Kimondja ezért a törvényhatósági bizottsági közgyűlés, hogy a most visszacsatolt területeken született és ott lakó 3 szegénysorsú, kiváló képességű, magyar (székely) ifju tanulmányainak a debreceni m. kir. Tisza István tudományegyetemen, bármely fakultásán való folytatásával, valamint az egyetemi internátusban és menzán való elhelyezésével, illetve ellátásával mindenkor felmerülő mindenféle költségeket — a háztartás költségvetésébe évente e célra megfelelő összeg, jelenleg eovenként 1500, együtt 4.500 pengő) beállításával az 1941—42. tanévtől kezdődőleg magára vállalja s e célból Debrecen sz. kir. város „Erdélyért” egyetemi ösztöndíja elnevezéssel ösztöndíjat létesít.

Kimondja továbbmenően, hogy a Főméltóságú Asszony által „Erdélyért” megindított akció céljaira 25.000 pengőt szavaz, annak elrendelésével, hogy ez összeg a folyó pótköltségvetésbe vétessék fel.

Jelen határozat végrehajtásával a város polgármesterét azzal a felhívással bízza meg, hogy a Főméltóságú Kormányzó Úr előtt a város közönségének hódoltnyilvánítását, valamint a Miniszterelnök és Külügyminiszter Uraknak a törvényhatóság mély tiszteletét és köszönetét távirati úton jelentse.

A törvényhatóság már a javaslat elhangzásakor együttérzésének adott lelkes tapsalval kifejezést, majd még inkább megnyilatkozott, amikor dr. Kőlcsey Sándor szólásra emelkedett és lélekbeemerkoló beszédét mondott.

ne, hogy tudjon sorsával szembenézni. Ez a sors a hullámzó szikla szerepe nagy néptengerek áramlásának a sodrában. Ezt a kemény sorsot mi vállaljuk. Ha át is csap felettünk és elborít olykor egy Mohács, egy Trianon hulláma, azért még is megvagyunk.

— Ünnepi érzésünk örömei között gondolunk kell erre a sorsszabta magasztos feladatra és emlékeznünk kell a tanulságokra, amit történelmünk mutat. Sem Mohács, sem Trianon nem szakadt volna ránk, ha éppen a legsúlyosabb időkben a visszavonás, a pártoskodás belső felbomlással nem gyengíti a nemzet erejét. Amikor ég a világ körülöttünk, súlyos tanulság ez arra, hogy belső fegyelmünk, a nemzet megbonthatatlan egy-

ségét munkáljuk és szolgáljuk mindnyájan.

— A felszabadult országrészek magyarságát húsz esztendő közös sorsa erős lelki egységben forrasztotta felekezetre, rangra, foglalkozásra tekintet nélkül. Hisszük, hogy a felszabadulással nem csak területben, nem csak számbelileg gyarapodtunk, de lelkieben is gazdagabbak lettünk és a nemzet egysége még erőteljesebb lesz.

— Hisszük azt is, hogy minden munkánk, amivel nemzetünk ügyét szolgáljuk, egy biztatás, egy remény, egy erőforrás azoknak a testvéreinknek életharcában, akik most magasabb okokból nem térhettek vissza. Velük érzünk ez ünnepi órában és idézzük számukra Kemény Zsigmond szavait, hogy: „ami belső szükség által van indokolva és történelmi emlékeken nyugszik, keresztül szövi magát idők és viszontagságok rétegein.”

— Még csak egyet a mi külön örömnünk-

Vitéz Berényi István ünnepi beszéde

— Amiben mindig hittünk és amit oly nehezen vártunk, beteljesedett. Kelet-Magyarország és Erdély egy része 22 megpróbáltatásokkal telt esztendő után hazatért.

— Debrecen sz. kir. város közönsége újjongó örömmel köszönti az ősi magyar földnek most hazatért részét és újjongó örömmel, határtalan szeretettel öleli szívére a hazatért magyar és székely testvéreket. Örülünk, hogy kezetsoríthatunk a hazatért részek ama idegen ajkú lakóival is, akik ezalatt a 22 év alatt is megőrizték szívük mélyén rokonérzésüket a magyarság iránt! És örülünk, hogy mind ezt békés úton, magyar vér hullása és magyar élet feláldozása nélkül érték el.

— Hosszú, nagyon hosszú volt az a 22 esztendő, amely alatt a tudatlanságon és gyűlöleten nyugvó trianoni határok választottak el bennünket a határon túl lakó testvéreinktől. Milyen örömteljes és boldogító tudat! A magyar kisebbségi sors szenvedései a hazatért területeken véget értek. Szabadon járhatunk-kelhetünk, nem állja útunkat a trianoni határ. Szívünk hálával van telve. Imádságos lélekkel adunk hálaát a Magyarok Istenének, hogy meghallgatta 22 keserves esztendő forró imáit és fohászeit. Hálával, hűséggel és hódolattal tekintünk Magyarország Főméltóságú Kormányzója személye felé, aki előrelátásával és bölcsességével megszerezte nemzetének Németország és Olaszország barátságát, aki sohasem lankadó hittel és bölcs kormányzóképeséggel vezette nemzetét a magyar feltámadás útján idáig.

— Hálával gondolunk Németország és Olaszország két nagy fiára — Hitler Adolfra és Mussolinire, akiknek igazságérzete és a magyarság iránti barátsága segítették diadalra a magyar törekvéseket.

— Bűszkék vagyunk honvédségünkre, amelynek ereje, felkészültsége és szelleme talán a lenyomott bizonyítja hazatért magyar és székely testvéreink előtt, hogy az eltelt 22 év alatt soha, egy pillanatra sem feledkezünk meg róluk, készültünk felszabadításukra és ha békés úton nem sikerült volna — fegyverrel szabadítottuk volna őket fel. Hálával gondolunk azokra a magyar államférfiakra, akik ezalatt a sorsdöntő évek alatt irányították a magyarság szekerének rudját és még halóporában is hálával gondolunk néhai vitéz Gömbös Gyula volt miniszterelnökre, aki az alapjait rakta le a magyar-német és a magyar-olasz barátságának.

— De az öröm érzését fájó érzések váltják fel szívünkben, ha azokra a magyar testvérekre gondolunk, akik nem tértek vissza hozzánk, akik továbbra is kénytelenek a magyar kisebbségi sors keserű kenyerét enni. Nem felejtjük el őket soha! Szívünk minden dobogása feljűk is árad! Nem felejtjük el, hogy a történelmi Magyarország egyes darabjai még mindig idegen uralom alatt állanak és nem szűnünk meg hinni és reménykedni,

ről. Debrecen nem határszéli város többé. Visszakerült Szatmár, Szilágy és Máramaros. Városunkat ezekkel a vármeleggel és városokkal sok évszázados testvéri kötelék fűzi egybe úgy szellemi, mint gazdasági vonatkozásokban. Minden egykezetünkkel rajta leszünk, hogy az összeköttetés régi szálait ezzel a felszabadult országrésszel mielőbb felvehessük.

Kőlcsey Sándor polgármester szavait a jelenlevő ünnepi közönség frenetikus tapsviharral kísérte.

Vitéz Berényi István ny. tábornok, a Vitézi Szék kapitánya mondott ezután a törvényhatóság nevében kimagasló jelentőségű ünnepi beszédet, amelynek minden mondatát a mély és tántoríthatatlan izzó magyar nemzeti érzések hatolták át. A gyűlés tagjai beszéde közben több ízben lelkesen tüntettek, majd a beszéd végén hosszasan ünnepelték a szónokot és fejezték ki ezáltal együttérzésüket is.

hogy el fog jönni az a boldog óra, amikor ezen a területen élő magyar testvéreinket is szívünkre fogjuk ölelni.

— Mélyen tisztelt Törvényhatósági Bizottság! Kelet-Magyarország és Erdély egy része hazatérésének magasztos óráiban erős elhatározások és szent fogadalmak kelnek életre szívünkben. Oláh György „Erdélyi vezeklés” című cikkében egy Nagy-Küküllő megyei székely községről emlékezik meg, melynek templom tornyának ablakából déli irányban kitekintve, szép tiszta időben el lehet látni egészen az Ólt folyóig, a Fogarasi havasokig. Okiratok bizonyítják, hogy ezen a vidéken a középkorban kizárólag csak magyarok laktak.

— A templom kis harangján az 1452-es évszám van kiöntve. Az egyházi anyakönyvek mind szinmagyar nevekkel vannak telve. A falu magyar lakosságának ősei a honfoglalás óta laktak ezen a helyen. A XVII. századig egyetlen román lakosa sem volt a falunak. Az 1910. évi népszámláláskor már 806 magyar lélekre 250 gör. keleti vallású román irtak össze. A románok, mint urasági cselédek és béresek tüntek fel először. A román jobb béresek és cselédek, mint a magyar — mondogatták annak idején — nem oly önzéletes és büszke! És ma, ha kitekintünk a templom tornyának ablakán, déli irányba, le egészen az Óltig és a Fogarasi havasokig, nem látsz és nem tudsz egyetlen magyar szigetéről sem.

— Hová lettek a magyar udvarházak? Egy emberöltővel ezelőtt még 4 magyar kuria volt a faluban. Ma már háromnak a helyét sem találod!

Vígyszínház mozgó

Hans Albers

minden eddigit felülmúló legjobb alakítása! A legérdekesebb kalandtörténet: Az

ALVILÁG VENDEGE

Az izgalom, a szerelem, a vídamság, a bravurok felejthetetlen filmje!

A KORMÁNYZÓ UR ünnepélyes fogadtatása MAROSVÁSÁRHELYEN!

Bemutató ma!

— Hová lettek a magyar udvarházak lakói? Egy fél évszázaddal ezelőtt még 30-40 főre volt tehető a faluban lakó és a magyar középosztályhoz tartozó lakosok száma. Ma már 1sten tiszteltek idején üresen állanak a templomban a részükre fenntartott oldalpadok a templom körül sírkerttel népesítették be. Az udvarházak lakói jó magyar emberek voltak, éppen úgy szerették hazájukat és fajtájukat, mint mi!

— De a magyarság hegemoniáját a Kárpátok medencéjében megdönthetetlennek hitték! A paraszt udvarok sorsa nem érdekelte őket! Nem voltak kíváncsiak sem a születések számára, sem a gyermekhalandóságra, sem a kivándorlásra! És míg a magyar családok ezrei vették kezükbe a vándorbotot és vándoroltak a világ minden tája felé: nem vettek tudomást arról, hogy északról és délről, a nyitvahagyott határokon át idegen fajúhoz tartozók szivárognak be az országba és lépik el az ősi magyar földet, a magyarság szívének dobogása pedig évről-évre halkabb és fáradtabb lesz.

— Kelet-Magyarország és Erdély egyik részének hazatérésének magasztos óráiban erős elhatározások és szent fogadalmak kelnek életre lelkünkben: Ha majd véget érnek a viszontlátás örömteljes napjai és kezdetét veszi a komoly munka, az elmúlt időknek és ennek a 22 keserves esztendőnek minden tanuságát érvényesíteni kell! Nem folytathatjuk ott, ahol ezelőtt 22 esztendővel elhagytuk, mert különben az ősi magyar földnek most hazatért részelt megtartani nem tudjuk.

— Ezekben a történelmi napokban örömmünk külső formák után vágyakozik, hogy egyrészt kifejezésre juttassuk Magyarország Főméltóság Kormányzója iránt érzett hálánkat és hódolatunkat, másrészt, hogy az utánunk jövő nemzedékek előtt is érzékelthessük azt az üljongó örömet és határtalan szeretetet, amellyel Debrecen sz. kir. város közönsége szívére ölelte a hazatért magyar és székely testvéreket. Nem emlékmű után áhítozunk, hanem olyasmiről, ami a magyarság erősödését szolgálja.

— A Polgármester úr Öméltóságának előterjesztése ezeknek a szempontoknak mindenbe megfelel, ezért azt örömmel üdvözlöm és annak elfogadását javaslom.

Vitéz Berényi István ny. tábornok manával ragadó, történelmi értékű beszéde után ismét felzúgott a törvényhatóság frenetikus tapsvihara, s a közgyűlés névszerinti szavazással egyhangúlag elfogadta a polgármester előterjesztését, majd Losszoczy István főispán zárószót mondott. Utána a Városi Dalárda a Szózatot intonálta precíz előadásban, majd az Erdélyi indulót énekelte ütemesen, frissen szívdertően. Az indulót mint értesülünk Forrai István, a kiváló művész zenetanár, a dalárda karigazgatója alkalmazta névszólamra és az országban most énekelte dalárda nyilvános alkalommal első ízben

Október 6.-án kegyeleti staféta indul Debrecenből Nagyváradra

A debreceni sporttársadalom a legnagyobb örömmel és egyöntetűséggel határozta el a múlt nap, hogy Erdély egy része hazatérésének örömeire Debrecenből kegyeleti stafétát indít október 6.-án, az aradi vértanúk emlékünnepén. A staféta reggel, korán indul el Debrecenből, a 3-as honvédek emlékoszlopától s még dél tájban befut Nagyváradra a 4-es honvédek emlékművének lévő végállomáshoz. Előreláthatólag mintegy negyven futó vesz részt a csoportban, akik babérkoszorút és nemzeti színű zászlót visznek. A stafétában való részvételre már eddig is számos egyesület jelentkezett, így a DEAC, a gárdások, a középiskolák, a katonaság és a levante egyesület sportolói és sportgyűlései.

Ciano olasz külügyminiszter Berlinbe utazott

Nagyfontosságú tárgyalások indulnak a tengelyhatalmak között — Dakar visszaverte az angolok támadásait — De Gaulle tábornok csúfos kudarca — Ujabb légitámadás Gibraltár ellen — Spanyolország döntő jelentőségű elhatározás előtt áll — Elénk haditevékenység Észak-Afrikában

Főlegyverzett ál-légionisták revolveres merénylete a román rádió ellen

Róma, szeptember 26. Gróf Ciano külügyminiszter — amint a Stefani Iroda közli — ma reggel rövid tartózkodásra Németországba utazott.

Ugyanakkor a Popolo di Roma megállapítja, hogy Spanyolország magatartását fokozatos fejlődés jellemzi. A háború elején Spanyolország semleges volt, majd áttért a nembadviselő magatartásra: mostani helyzete pedig nagyon kezd hasonlítani ahoz, amit annakidején Olaszországgal szemben „előhadviselésnek” neveztek.

Valószínű, — folytatja az olasz lap, — hogy Hitler vezér és kancellár és a spanyol külügyminiszter megbeszélése során Spanyolország és a tengelyhatalmak között oly szoros együttműködés alakult ki, amely mindenben hasonlítani fog egy angolellenes szövetséghez.

Berlin, szeptember 26. (Német TI) Ciano gróf Rómából jövet péntek délelőtt 11 órakor érkezik Berlinbe a tempelhofi repülőtérre. Ciano gróf külügyminisztert Ribbentrop külügyminiszter üdvözlöi majd a repülőtérre, 11 óra után Ciano gróf a birodalmi kancelláriába megy. (MTI)

Ciano aró' berlini útjának nagyjelentőségei

Róma, szeptember 26. (Német TI) Ciano gróf olasz külügyminiszter újabb németországi utazásával kapcsolatosan olasz politikai körökben kijelentik, hogy bár egészen természetes, hogy a két szövetséges és hadviselő hatalom a lehető leggyakrabban lép egymással érintkezésbe, Ciano grófnak a német politika vezető személyiségeivel éppen ebben az időben való találkozása mégis nagyfontosságú. Olaszország és Németország életterük megvédésére léntek háborúba. Szilárdan el vannak kötelezve, hogy az egész győzelmes befejezésig rendületlenül folytatni is fogják. (MTI)

A német és olasz diplomácia nagyszabású munkája

Róma, szeptember 26. (Magyar Távirati Iroda.) Ciano gróf olasz külügyminisztert Butti nagykövet, az európai és földközi tengeri bizottság vezetője, Vitetti követ, a külügyminisztérium általános ügyosztályának vezetője, Celestia szertartásfőnök, más külügyi tisztviselő, továbbá Alfieri berlini olasz nagykövet és Mackensen római német nagykövet kísérték el németországi útjára. Mértékadó olasz körökben a látogatással kapcsolatosan rámutatnak, hogy Ciano gróf útjának — bár ez beletartozik a tengelyhatalmak diplomáciai tevékenységébe — igen nagy jelentősége van.

A Lavoro Fascista berlini tudósítója rámutat arra, hogy tengelyhatalmak minden irányban nagyszabású diplomáciai munkásságot fejtenek ki. Miközben Berlinben tovább folynak a nagyfontosságú német-spanyol megbeszélések. Rómában Ciano gróf fogadta a japán követet. Tokióban pedig a német nagykövet folytatott megbeszélést a japán külügyminiszterrel. Róma és Berlin tehát, miközben szárazföldön, leve-

gőben és tengeren harcol, ugyanakkor politikai téren is tovább folytatja a harcot Anglia ellen, mint-hogy totális győzelmet akar elérni az ellenséggel szemben.

A Lavoro Fascista hangsúlyozza, hogy ma már nem elég új Európáról beszélni, hanem a tengelyhatalmak fellépése folytán egy egész új világ van kialakulóban. Ez az új világ könyörtelenül szembefordul Angliával, amely központja volt a régi világnak és a régi módszereknek. Miközben a tengelyhatalmak Európában és Afrikában szerzik meg életterüket, addig Japán Kínában fejezi be az újjárendezés művét.

Majd végül a lap így ír: Németország, Olaszország és Japán együtt halad a közös győzelem felé.

De Gaulle teljes kudarca

London, szeptember 26. Szerdán este hivatalosan bejelentették, hogy az angol flotta beszüntette Dakar ellen indított fegyveres támadását. A közlés szerint az angol kormány-nak De Gaulletől kapott értesülések alapján „azt kellett hinnie”, hogy Dakar lakossága baráti rokonszenvvel fogadja majd De Gaulle kezdeményezését... A közlemény így folytatódik:

— Minthogy kiderült, hogy Dakar elesését csak nagyobb hadműveletekkel lehetne elérni, elhatározták, hogy megszüntetik az ellenségeskedéseket. A harcokban résztvevő haderőket ennek folytán visszavonják Dakar körletéből.

„Utálatosabban már nem lehetett volna“

Madrid, szeptember 26. (NST.) Dakárnak brit hajógyűk tüzeiben végbement lerombolása Spanyolországban horzálommal vegyes utálatot váltott ki. „Utálatosabban már nem lehet” — hangzik a Madrid egyik címe. „Lehetetlen, — írja a lap — hogy Anglia valaha is csúnyább tettet kövessen el annál, amit most átélünk. Az Oránban tartózkodó francia hajóraj ellen intézett orvtámadás össze sem hasonlítható a Dakár elleni tervszerűen mindent elpusztító akcióval. Dakárban biztosan sokkal több kisgyermeket öltek meg az angol ágyugolyók, mint ahány azon a hajón tartózkodhatott amelyet az angol hírvérés állítása szerint egy német tengeralattjáró megtorpedózott. Ugyilátszik, azt hiszik az angolok, hogy a kisgyermek is, mihelyt a brit nemzethez tartoznak, többet nyomnak a latba mint más nép-kisgyermekei.”

Spanyolország döntő órái!

A falangista alakulatok lapja, a Pueblo így ír: „Elérkeztek Spanyolország döntő órái: a lehetőségek sorában, amelyek között választani kell, ott vannak azok is, amelyek dicsőséget és veszélyeket rejtgetnek. Felelős férfiak már magukkar vállalták ezeket a lehetőségeket.”

Madrid, szeptember 26. Hivatalos angol jelentés szerint Gibraltárt tegnap újabb két és félóra hosszat

tartó francia légitámadás érte. A hullámokban érkező francia bomba-

BAYER Milliók menedéke

meghűlés, fejfájás és
fájdalmak eseteiben!

ASPIRIN
TABLETTÁK

vetőrajok több, mint háromszáz bombát dobtak le. A kormányzósági épületek is megsérültek.

A szerdán használt bombák kalibere messze felülmulta a keddiekéit. Az erődítési terepek és a kikötők nagy károkat szenvedtek. A mérnök kaszánya romhalmazzá vált. A kikötőben az admirális egyik gőzöse lángol és az egyik segélyhajó elsüllyedt. A fegyvertárat három telitalálat érte. Az áldozatok száma nagy.

A Resolution harcképtelen

Róma, szeptember 26. (TP.) La Lineai jelentések szerint a Renown nevű angol hadihajót francia bomba találta és súlyosan megrongálta.

Az angoloknak Dakar ellen megkísérelt támadása során a Resolution nevű angol hadihajót egy francia tengeralattjáró megtorpedózta és oly súlyosan megrongálta, hogy harcképtelenné vált.

A Barham nagy csatahajót szintén súlyos találat érte, erősen oldalra dőlve hagyta el a csatateret.

A Richelieu francia csatahajót szintén lövés találta, amely azonban komolyabb kárt nem okozott.

Hét revolveres látozó a román rádió igazgatójánál

Bukarest, szeptember 26. (Német TI.) A román belügyminisztérium közli, hogy bizonyos elemek, amelyek nem tagjai a légiónak, de a legionista mozgalom zöld ingében tevékenykednek, el akarják gáncsolni a kormány munkáját. A minisztérium felhívja a lakosságot, hogy az ilyen békebonatókat és az építőmunka zavaróit azonnal adják át a hatóságoknak.

A közleményre a román rádió igazgatóságán lejátszódtott esemény adott okot.

A rádió igazgatósági épületébe ugyanis behatolt 7 legionista egyenruhát viselő és pisztolyokkal fel-fegyverzett ember. Az állégionisták bementek Crainik volt miniszternek, a rádió igazgatójának dolgozószobájába és szemrehányásokat tettek neki a rádió személyzetének megválogatásában követett politikájáért, aztán végigjárták a munkahelyiségeket és három vezető tisztviselőt eltávolítottak. (MTI)

HUNGARIA filmszínház

Telefon: 24-71.

Telefon: 24-71.

MA UTOLJÁRA

Tasnády Fekete Mária, Kiss Ferenc, Timár József és Vértess Lajos főszereplésével:

SARAJEVO

az érdekesítő világháborús történet.

Előadások: d. u. 5, 7, 9 órakor!

Világhíradó!

Bukarest, szeptember 26. (Német TI.) Alexandros Beorgies tábornokot kinevezték az egész szárazföldi haderő parancsnokává. (MTI)

New-york Times: „Az angolok barátai ne szépsítsék ezt a vereséget”!

Newyork, szeptember 26. (Német TI.) A newyorki reggeli lapok, melyek szerdán még a nyugatafrikai „angol győzelem” nagy jelentőségéről beszéltek, ma a dakari angol visszavonulással foglalkoznak első helyen.

A Newyork Times butaságnak nevezi a dakari „baklövést”. Böles tábornok — írja a lap — nem kezd csatát, ha nincs meg az ereje és nem elég erős az elhatározása ahhoz, hogy végigharcolja. Az angolok Dakar előtt megfeledeztek erről. A lap rosszalóan nyilatkozik az angoloknak arról az elhatározásáról, hogy hírtelen megszüntették a küzdelmet, miután már megkezdtek a francia város lövetését, sok polgári személyt megölték és megkísérelték a partraszállást. Az angolok és barátai ne szépsítsék ezt a vereséget — jegyzi meg a lap. — Anglia tekintélye egész Afrikában csorbát fog szenvedni. (MTI)

Forradalom Transz-Jordániában?

Ankara, szeptember 26. Transz-Jordániából érkező jelentések szerint az arab nacionalisták körében forradalmi hangulat uralkodik az angolok ellen, akik ügynökökkel igazgatnak a városban és a falvakban.

A fővárosban heves angolellenes tüntetések voltak, amelyeknek során a rendőrség fegyverét is használta. A tüntetések egyben Abdallah Emir ellen is irányultak, aki az angol politikának a képviselője és aki Transzjordániát az Olaszország elleni háborúba akarja bevonni.

Megtalálták a román Nemzeti Bank igazgatójának elkobzott iratait

Bukarest, szeptember 26. (Bud. Tud.) A román kormány tovább folytatja tisztogatási akcióját. A munkügyi miniszter elbocsátotta a volt rendszer által létesített Munka és Jókedv intézmény vezetőgárdáját. Az ügyészség letartóztatott két bukaresti rendőrkapitányt, az egyiket zsarolás, a másikat hivatalos hatalommal való visszaélés címén.

Savu Jenő volt pénzügyminisztert, a Nemzeti Bank volt igazgatóját a legutóbb leleplezett devizasi-bolási ügyben kihallgatták. A feljelentő közölte a vizsgálóbíróval, hogy már a régi rezsim alatt megtette feljelentését, mire lakásán megjelent Nici rendőrigazgató, házkutatást tartott nála és elkobozta a Savura vonatkozó iratokat. Ezeket most megtalálták.

A CFR munkásbiztosító intézetnél egymillió lejt meghaladó sikasztást fedeztek fel. Két főtisztviselőt, egy pénztárost és két tisztviselőt letartóztattak.

Megelégedett hangok Norvégiából

Oslo, szeptember 26. (Német TI.) Lunde dr. államtanácsos, a norvég rádióban mondott beszédében megállapította, hogy Oslóban megkönnyebbüléssel és megnyugvással vették tudomásul az új szilárd rend megteremtését. Az új rendszer és gyümölcsöző együttműködést biztosít Németország és Norvégia közigazgatása között. Már most megállapítható, hogy a norvég nép széles körű megelégedéssel köszönti az új rendezést. Lunde államtanácsos felszólította honfitársait, hogy fogjanak össze az újjárendezés kérdésében. Az új államtanácsosok legelső célja, hogy biztosan átvezessék az országot és népet a válság idején. A jobb jövő felé haladunk, mondotta Lunde, Norvégia el foglalta helyét az új Európában a germán testvér népek oldalán. Megtörténtek az első lépések ezen az úton a nemzeti kormányzat felől. (MTI)

A franciák megakadályoznak minden partraszállási kísérletet

Genf, szeptember 26. (Német TI.) A Vichyből érkező jelentések szerint, francia illetékes körökben megerősítik, hogy az angol haderők kudarcot vallott partraszállási kísérletek után a heves francia ellentállás hatására visszavonultak. Vichyben teljes vereségnek minősítik az angol visszavonulást, mert az angol erők nagy fölénnyel nem tudták Dakarból partra szállani és nem tudták a kikötőt birtokukba venni. Egy kevésbé dicsőséges eredményt mindenestre elérték az angolok, Dakar lövetésével a polgári lakosság sorában nagy vérfürdőt rendeztek. (MTI)

Vichy, szeptember 26. (Havas.) Bois-

Egyre több kárt okoznak a német bombák az angol közművekben

Berlin, szeptember 26. A szeptember 26-ára váradó éjjel a kora reggeli órákban a német harczi kötelékek támadással elsősorban a londoni dokkberendezések és gázművek ellen irányultak. Backton és Bronley gázműveiben hatalmas tüzek keletkeztek. A Levenroad gázművet telitalálattal érte és a gázműből 400 m. magas fehér lángyelv csapott fel. A Themstől északra és délre további tüzeket és robbanásokat figyeltek meg. (MTI)

Berlin, szeptember 26. (Német TI.) Tekintettel az angol cenzura legutóbbi megszigorítására, csak az illetékes hivatal elnevezésének tekinthetjük, hogy a Daily Herald szeptember 24-i számában megírhatta, hogy német bombatalálat érte London egyik meg nem nevezett pályaudva-

Lőporraktárak robbanása Gibraltárban

Tanger, szeptember 26. (Stefani.) Gibraltár második bombázásáról a következő részletek váltak ismeretessé: Mintegy 50 repülőgép egymást követő hullámokban bombázta az erődítményt. A hadiszertár elleni támadás során két lőporraktár a levegőbe repült és a robbanás ereje olyan nagy volt, hogy az erődítményen minden ablak összetört. A robbanásokat Tangerben is hallották. A hadiszertár személyzete közül többen életüket vesztették. Több bomba esett a városra is, több ember meghalt. Jelentős anyagi károk vannak. 12 bomba zuhant a hadiszertár környékén levő épületekre. Tüzek keletkeztek és rombadőlt több kaszárnya és más katonai épület. Egy légvédelmi üteget telitalálattal ért és megsemmisült. A beosztott katonák életüket vesztették. Egy francia gépet találat ért és lángoló lezuhant. Legénysége ejtőernyővel kiugrott. 18 óra tájban egy francia felderítő

Az Egyesült Államok szemé Távolkeleten

Newyork, szeptember 26. Daily News washingtoni híre szerint az Egyesült Államok kormánya minden rendelkezésre álló hadianyaggal való támogatást biztosított Francia-Indokínának azzal a feltétellel, hogy ez a gyarmat eredményes harcot folytasson Japán ellen. Washington és London — írja a lap —, abban a várakozásban tette, hogy Indokína elszánt ellentállása esetén más francia gyarmatok is csatlakoznak De Gaulle volt francia tábornokhoz. (MTI)

Newyork, szeptember 26. (Stefani.) A Newyork Times szerint az elkövetkezendő 24 órában az Egyesült Államok újabb intézkedéseket tesznek a távolkeleti helyzettel kapcsolatban. Valószínűleg kivételi tilalmat rendelnek el a Japánnak szánt vas- és acélárakra. (MTI)

Langson, szeptember 26. A japán csapatok minden zavaró körülmény nélkül bevonultak az indokínai Langsonba.

Washington, szeptember 26. (Német

Gróf Teleki Mihály két napra Jugoszláviába utazik

Belgrád, szeptember 26. A belgrádi lapok jelentése szerint gróf Teleki Mihály földművelésügyi miniszter szombaton reggel két napos látogatásra Jugoszláviába érkezik. Csuhilovics jugoszláv földművelésügyi miniszter vendége lesz.

A miniszter szombaton reggel 8 óra 30 perckor érkezik Belgrádba. A pályaudvaron ünnepélyesen fogadják. A fogadtatás után a Szerb király-szállóba hajtat és ott száll meg. 10 órakor feliratkozik az udvari látogatók könyvébe, 11 órakor a magyar katonai temetőbe megy s ott koszorút helyez el. Utána látogatást tesz

son főkormányzó, Petain tábornaghoz, mint a francia állam fejéhez Dakarból a következő táviratot intézte:

Mélyen meghatva üzenetének tartalmától, biztosítom Önt tábornagy úr arról, hogy Dakart rendíthetetlen elszántsággal fogjuk védelmezni. A szárazföldi, tengerészeti és légierőt, amelyek rendelkezésünkre állanak, vezetőik parancsait követve, az odaadásnak egész különleges színpéldéjéről tanuskodnak. A legutóbbi összejövőkészek és ennek az első harci napnak elteltével mindnyájukat ott látom harci örhydükön, mindnyájan készen állanak megadni a választ egy újabb kísérletre. Számíthatnak ránk! (MTI)

varát. Ha ezen felül eláruljuk még azt is, hogy vasúti töltéseket is szétrobbantottak a bombák, a síneket is feltépték és több tölcésér keletkezett, akkor mindez igazolja a német haderőknek a támadásokkal kapcsolatosan tanusított biztos találóképeségét. (MTI)

Berlin, szeptember 25. (Német TI.) Csütörtök délután a német harczi repülőalakulatok folytatták támadásaikat Dél-Anglia ellen. Többek között hevesen bombázták nagykaliberű bombákkal Middlesbrough mellett egy nagy olvasztótelepet, Whltsy mellett kikötőberendezéseket bombáztak. A bombázások nagy tüzeket okoztak. A légiharcok során az angolok két Hurikan repülőgépet vesztettek.

repülőgép átrepült az erődítmény felett s megállapította, hogy az erődítmény lángokban áll. Megfigyelték, hogy az erődítményről útnak indult egy repülőgép, melyen De Gaulle tábornok jelvényeit látták. (MTI)

Madrid, szeptember 26. (Német TI.) A Gibraltár bombázása által okozott károk az eddigi hírek szerint rendkívül súlyosak. Így a tengerészek klubépülete teljesen elpusztult. Az úgynevezett Európacúcsön levő gázműveket sok találat érte. A környező házak beomlottak. Sok vízvezetékcső megrepedt úgy, hogy a víz sok ház pincéjét elborította és egész utca víz alatt áll. Egy bomba elsüllyesztett egy felfegyverzett keraskedelmi gőzöst, amely járőrszolgálatot látott el. A haditengerészeti hajógyár villamosműve a súlyos bombatalálatok következtében üzemképtelen lett. (MTI)

TI.) Roosevelt elnök elrendelte, hogy a vas- és acélhulladékok október 16-tól kezdve csak Nagybritanniába és a nyugati félgömbön fekvő államokba lehet kiszállítani. A rendelet a hivatalos közleményben az amerikai fegyverkezési munkaterv következtében beállt nagyobb szükséglettel indokolják, bár az Assotiated Press megjegyzi, hogy a rendszabály főleg Japán ellen irányul. (MTI)

Tokio, szeptember 26. (Német TI.) A tokiói Nishi londoni tudósítója a brit fővárosban élő japánok nyilatkozatait közli. A japánok állítása szerint egyetlen éjszakai légbombatámadás sokkal hatásosabb, mint bármely bombatámadás volt a világháború folyamán. Mindig több és több angolom mutatkoznak a teljes kimerültség jelei. Angol főiri körökben határozott pesszimizmus észlelhető. A munkáspárt képviselői a kormányt hiányos légvédelmi intézkedésekkel vádolják. A Times segélykiáltása az Egyesült Államokhoz világos bizonyítéka Anglia bukásának.

ben megtekinti a mezőgazdasági kiállítást, délután felkeresi Cvetkovics Dragisa miniszterelnököt Niskabanján, majd vizsaszatér Belgrádba, illetve Budapestre.

70 ÉVES A DÁN KIRÁLY

Kopenhága, szeptember 26. (Német TI.) X Keresztély királyt 70. születésnapja alkalmából a lakosság melegen ünnepelte, ahol csak a nyilvánosság előtt menjeleni. A király a királyipalota erkélyéről mondott beszédében összetartásra szólította fel a lakosságot, mert a nemzet így állhatja meg legjobban helyét. (MTI)

MEGMENTETTE AZ ÉDESANYJA ÉLETÉT EGY 12 ÉVES FIÚ

Szolnok, szeptember 26. Nagy András szolnoki gyárimunkás felesége csütörtökön reggel két gyermekével, a 12 éves Gyulával és a 14 éves Katalinnal küldte el a kenyeret a pékhöz. Amikor a fiú visszavért, zárva volt az ajtó. Csodálkozott, hogy édesanyja miért zárkózott be és benyomta az ajtót.

Felakaszta taláta édesanyját. Azonnal civágta a kötelet és segítségért szaladt a szomszédokhoz. Beszélgették Nagynét a kórházba és itt megállapították, hogy ha később ér haza a fiú, az anya már halott.

Huntziger tábornokot a szárazföldi haderő parancsnokává nevezték ki

Vichy, szeptember 26. (Havas.) A hivatalos lapokban rendelt jelent meg arról, hogy Huntziger hadsereg-tábornokot a szárazföldi haderők parancsnokává nevezték ki. (MTI)

EGY NYUGALMAZOTT TÁBLABÍRÓ TRAGIKUS HALÁLA

Dr. Dániel Sándor ny. táblabíró a múlt napokban budai lakása közelében sétálgatott. Miközben egyik oldalról a másikra ment át, a lejtős úton lefelé egy kerékpáros száguldott, aki csengetés helyett csak fűttengett az idős embernek. Dániel ezt nem hallotta és tovább folytatta útját, aminek az lett a következménye, hogy a kerékpáros elgázolta őt, sőt gúnyos szavakkal tovább karikázott. Dániel sérülése nem látszott súlyosnak, mindössze karját fájlalta. Másnap azonban hírtelen rosszul lett és hamarosan meghalt. Ezután állapították meg, hogy koponyája a gázoláskor belső repedést szenvedett és ez okozta váratlan halálát. A budapesti rendőrség érdekes nyomozása eredményeként csakhamar előállították a gázoló kerékpárost és letartóztatták. Az idős táblabíró halála mély megrendülést keltett ismerősei körében.

Gondoskodni kell a visszamaradt belvizek levezetéséről

Budapest, szeptember 26. (MTI) A hivatalos lap kormányrendeletét közli, hogy a téli és tavaszi árvizek folyamán az ezériben keletkezett belvizek elvezetésére a szükséges csatornák, árkok, csővezetékek létesítését a hatóság a vízjogi engedélyezésekre nézve fennálló rendes jogszabályoktól eltérően a legegyszerűbb és lényegesen megrovidított eljárás folytatása után elrendelhesse. Minden birtokos köteles túrnul, hogy hatósági határozat alapján birtokán keresztül a vizet, vagy levezetessék és a szükséges munkálatok elvégeztessenek. A rendelet a vízlevezetéssel okozott kárért való kártalanítást szigorúan körülhatárolt csak igen kivételes szűk körbe szorítja. A kártérítési igény kérdésében pedig a bírót út kizárja.

A vízlevezető műveket, amennyiben azok az elfoglalt területek használatát megátolják, mihelyt csak lehetséges, de legkésőbb egy éven belül meg kell szüntetni és lehetőség szerint a korábbi állapot helyre kell állítani. A rendelet kiadására azért volt szükség, mert az idei árvizek során egyes helyeken jelentősen mezőgazdasági művelés alatt álló területeken visszamaradtak belvizek s ezek elvezetéséről gondoskodni kell, hogy az említett területek a mezőgazdasági termelés szolgálatába mielőbb bekapcsolhatók legyenek.

A Kormányzó arcképének megfestésével ünnepelte meg Erdély visszatérését Debrecen hazafias iparossága

Galamb Ferenc ipartestületi elnök mondotta az ünnepl beszédet

Debrecen magyar iparos társadalmának városi közönségének ünnepi díszközgyűlésével egyidőben szintén lelkes és impozáns keretek között ünnepelte meg Erdély egy részének és a Székelyföldnek visszatérését. Az Ipartestület dísztermében ünnepi közgyűlés keretében hódoltak az országvisszaszerző nagybányai Horthy Miklós kormányzó előtt és adtak hálát a magyarok Istenének az ország megnagyobbodásában meginduló új magyar korzák beköszöntéséért. Debrecen hazafias magyar iparossága ősi hagyományaihoz méltóan vett részt a nemzet örömnepében s az őszinte ünnepi megnyilatkozásnak értékét mi sem jellemzi jobban, mint az, hogy egy művészi készségű kiváló iparosmester remekművi festményével, egy gyönyörű művészeti alkotással, a Klinge Antal festőművész, iparos által megfestett arcképpel örökítette meg a nagy történelmi esemény emlékét.

Galamb Ferenc ipartestületi elnökkel az élén az egész ipartestületi elnökség és előljáróság lelkes hazafias érzéstől áthatva rendezte meg az iparosság szép ünnepélyét s az iparossággal együtt Debrecen város társadalmának illusztris reprezentánsai is résztvettek a bensőséges díszközgyűlésen. Az ötvenkét iparosszakosztály vezetőjének kiöltözöttsége töltötte be az Iparoskör hatalmas dísztermét, az első sorokban pedig a város polgármesterének képviselőjében dr. Balogh Sándor tb. főjegyző, kultúratanácsnok, az egyetem részéről dr. Mitrovics Gyula rektor magnifikus, az Iparkamara képviselőjében Sesztina-Nagybákay Jenő kamarai elnök a rendőrkapitányság részéről dr. Török Béla főkapitányhelyettes, a MÁV üzletigazgatójától Koren Emil üzletigazgató személyes megjelenésükkel emelték az ünnepség jelentőségét. Ott voltak továbbá az iparhatóság képviselőjében Orosz Árpád dr. th. tanácsnok, dr. Balogh Gyula a Baross Szövetség elnöke, Kontsek László, a Kereskedő Társulat elnöke, vitéz Dávid Géza, vitéz Szabó Gábor fémpariskolai igazgató s a kamara, valamint a különböző testületek és intézmények kiöltözötti igen nagy számban.

Az Iparoskör dísztermének az elnöki pódium mögötti falán volt elhelyezve a lepellet letakart kormányzó arckép s amikor Galamb Ferenc elnökkel az élén bevonult az ipartestület elnöksége, az Iparos Ifjúság Dalköre a Szózatot énekelte el. Galamb Ferenc elnök szeretettel üdvözölte az iparostársadalom nevében a megjelent előkelő vendégeket, majd ünnepi beszédében a következőket mondotta:

— A mai napon örömnepet ül városunk iparossága abból az alkalomból, hogy a Kormányzó Úr Öfömlétsége arcképét egyik iparostársunk, Klinge Antal festőművész megfestette és azt lelepleztük.

Régi vágyunk, hogy a többi hatóságokhoz, intézményhez, társadalmi egyesülethez hasonlóan mi is megörökíthessük a legelső magyar ember, vitéz nagybányai Horthy Miklós Kormányzó Urat, hazánk újjászervezése, megnagyobbítása és bölcs kormányzásával szerzett halhatatlan érdemeinek elismeréséül.

— Ezeréves fennállása alatt sok jóban és rosszban volt része a magyar nemzetnek. Voltak nagy és dicsőséges uralkodóink, nagy fejedelmek, akiknek életében hol fenn ragyogott, hol elhalványult a magyar csillaga. Voltak nemzeti szerencsétlenségek, voltunk leigázva, kifosztva, összetörve, de egy vezérünk sem élte át a magyar nép széttaggatásának azt a fokát, amelyet a világháborút követő 22 év alatt el kellett szenvednünk. Dulta nemzetünket a tatár, leigázta a török, sarcolta az osztrák évszázadokon át, de bármily súlyos is volna az a nagy anyagi és véráldozat, amit őseink elszenvedtek, még mindig megőrizhettük magyar mivoltunkat, nyelvünket, megmaradt a magyar lélek szabadsága, mely mindig új csodát tudott művelni s elesettségéből nemzetünket ismét felemelni.

— A gondviselés különös kegyelme a legnehezebb időben adott azonban nemzetünknek egy nagy magyart, egy dicsőséget vitéz nagybányai Horthy Miklós

Kormányzó Ur személyében, aki erős hittel és kitartással vette kezébe a nemzet sorsának irányítását s szerencsés kézzel, éles jövőbelátással és bölcs kormányzással megfékezte az indulatokat, letompította a felizgatott kedélyeket s megindította a nagy alkotó munkát, hogy erőssé és nagyvá tegye ismét a magyart.

— Felállította a Kárpátok harcaiban már kipróbált dicsőséges magyar honvédséget, visszaszerelte a Felvidék egy részét, az egész Kárpátalját s alig pár napja minden nagyobb véráldozat nélkül az elszakított Kelet-Magyarország és Erdély kétötöd részét.

— Bölcs kormányzása alatt évszázados mulasztásokat pótolott. Sok szociális és gazdasági kérdést oldott meg kormányhatóságok és a törvényhozás útján s hiszszük, hogy az Ur isten megengedi érniünk azt, hogy a már hagyományos fehér lován visszavezeti nemzetünket a Kárpátoktól az Adriáig, a történelmi Magyarország hatáira.

— Debrecen város iparos társadalmának kivette részét hazánk iránti kötelezettségéből s ha sok kis műhely árva maradt is egy időre, ez nem történt hiába. Most az a hittel foglalta el ismét kis műhelyét és kezd hozzá munkájához minden iparos, hogy kötelezettségének becsülettel tett eleget és végzi tovább azt az alkotó munkát, mely meg kell hogy hozza a további eredményeket.

— Amint mondtam, kevés uralkodóknak és vezérünknek jutott annyi nemzeti feladat, szerencsétlenség, gond és bánat, mint hön szeretett és tisztelt vezérünknek vitéz nagybányai Horthy Miklós Kormányzó Úr Öfömlétsége és csak az ő emberfeletti lelkierője, lángoló hazaszeretete és kitartó munkája tudta ezeket megoldani, a magyar nemzetet ismét nagyvá tenni.

— Fömlétségu Kormányzó Úr! Mi a debreceni és vidéki iparosok és az itt összegyűlt ünneplő közönség fogadjuk, hogy Fömlétséguodnak hűségű követői leszünk a vállaltva, kitaró munkában és hazaszeretethben igyekszünk Fömlétséguodhoz és a magyar nemzethez méltóan maradni.

— Isten minket úgy segítse! — fejezte be beszédét Galamb Ferenc elnök.

Galamb Ferenc elnök indítványára a díszközgyűlés a következő hódoló táviratot intézte a Kormányzóhoz:

„Vitéz nagybányai Horthy Miklós Kormányzó Úr Öfömlétsége, Budapest.

A Debrecen és Vidéki Ipartestület tagjai hálájuk és tiszteletük kifejezéséül megfestették Fömlétséguod arcképét. A mai napon tartott avató díszülésünk határozatából Fömlétséguodnak, mint a magyar nemzet megmentőjének, nagybányájának és vezérének legmélyebb hódolatunkat töl-mácsoljuk. Az Ur isten kegyelmét és áldását kérjük Fömlétséguodra és hiszszük, hogy bölcs vezetésével rövidesen megérjük azt, hogy Magyarország ismét boldog és nagy lesz. Az Ipartestület Elnöke: Galamb Ferenc.”

Sokszor szakította félbe a megjelentek lelkes éljenzése és tapsa az elnök beszédét és a Kormányzó nevének említésekor az iparos társadalom helyéről felállva, viharos éljenzéssel hódolt a Legfőbb Hadúrnak, a hódoló táviratot pedig egyhangú lelkesedéssel tette magáévá. Az elnök beszéde végeztével lehullt a lepel a hatalmas olajfestményről s Klinge Antal művész alkotása a maga teljes szépségében tárult a közönség elé. A Kormányzó Úr élethí arcvonásai tökéletes színekben jutnak kifejezésre.

Az Iparos Ifjúság Dalköre a Himnusz énekelte el, majd viharos taps és éljenzés fogadta a nagyszerű tanulásban előadott Erdélyi indulót, amely után a díszközgyűlés véget ért. Utána a díszteremben már fel terített pirosvörös-zöld virággyalddal díszített asztalok mellett foglalt helyet az ünneplő közgyűlés közönsége és a kitűnő magyaros vacsora elfogyasztása után Sesztina-Nagybákay Jenő kamarai elnök mondott értékes gondolatokban gazdag felköszöntőt Magyarország Kormányzójára, amit a közönség hódoló tisztelet-

tel állva hallgatott végig és percekken keresztül ünnepelte az államfőt. A vacsora végeztével Orosz Árpád dr. th. tanácsnok az elsőfokú iparhatóság nevében mondott

köszönetet Debrecen hazafias iparos társadalmának, hogy ezzel az ünnepi aktszal ismét méltó volt önmagához és nemes hagyományaihoz.

Teljes megegyezésre vezettek a református egyházi vezető tényezők tárgyalásai

Milyen egyházmegyék kerülnek vissza a tiszántúli egyházkerülethez? Nem nyitják meg újból a máramarosszigeti jogakadémiát

Sok fontos és közérdekű kérdést tárgyaltak meg Debrecenben a református egyházi vezetők. A megegyezésen résztvett dr. Révész Imre debreceni püspök, Sulyok István nagyváradai püspök, dr. Thury Kálmán egyházkerületi főgondnok, dr. Szentpéteri Kun Béla egyetemi tanár, egyházmegyei főgondnok, dr. Juhász Nagy Sándor egyházi főjegyző, dr. Papp Ferenc tanügyi főtanácsos, iskolaszéki felügyelő.

A tárgyalások, amelyek inkább informatív jellegűek voltak, már be is fejeződtek. Annyi már bizonyos, hogy a Királyhágó melléki református egyházkerület visszakerül a tiszántúli egyházkerülethez. Ezek szerint a Királyhágó melléki kerületből visszatér a Máramaros-Ugocsa egyházmegye kis része, a szatmármegyei egyházmegye kisebb része, a nagybányai egyházmegye teljes egészében, a nagykarolyi, valamint a nagyváradai egyházmegye egy része. Sajnos, a bécsi döntés folytán a nagyszalontai egyházmegyéből csak maga Nagyszalonta kerül vissza, míg a Bihar-érmelléki egyházmegyének jelentősebb része.

Az egyesülés gyakorlati megoldása oly módon történik, mint a Felvidék visszacsatolása alkalmával. Az egyesülő egyházmegyékben most is az a vezetőség irányítja az ügyeket, amelyekhez a nagyobb rész tartozott.

Ertesülésünk szerint egyébként decemberben összeül a zsinat, melyen minden valószínűség szerint az egyházmegyei tisztségűek közösen új választást tartanak. Ettől függetlenül minden valószínűség szerint eldől a máramarosszigeti jogakadémia sorsa is. Az egyházkerület vezetői ugyanis arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a Tisza István Tudományegyetem jogi fakultása minden tekintetben kielégíti az igényeket s így nincs szükség arra, hogy újból megnyissák a jogakadémiát.

**FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ**

A Gazdasági Akadémia beolvasztásáról már komoly tárgyalások folynak

Abba az egyre nagyobb jelentőségűvé váló, de még mindig bizonytalan kimenetelű ügybe, amely a debreceni egyetem részleges megegyezésének végrehajtása folytán akarja kiépíteni a kolozsvári, illetve a szegedi egyetemet, egyre nagyobb szereppel kapcsolódik bele a debreceni Gazdasági Akadémia. A kultuszminisztériumban napok óta folytak már ebben az ügyben az illetékes tényezők képviselőinek bevonásával tárgyalások, amelyekről azonban hiteles tájékoztatást még nem adtak ki a nyilvánosság számára. Ebben valószínűleg a hét folyamán maga a kultuszminisztérium fog nyilatkozatot tenni. Addig is azonban a város közönségének érdeklődését ébren foglalkoztatja a kérdés tisztázásának lehetősége és

valószínűsége. — Csütörtökön már egyre komolyabb formában tárgyalták, mint lefejezett tény a Gazdasági Akadémiának a Tisza István tudományegyetem kebelébe való bekapcsolódását. Hír van ugyanis arról, hogy az akadémiát az iparügyi minisztérium hatásköre alól átadják a kultuszminisztérium hatáskörébe s mint az egyetem mezőgazdasági fakultását olvasztják be a Tisza István tudományegyetem keretébe.

Szerdán egyébként igen komoly tárgyalások folytak a minisztériumokban s ezen Debrecenből is több vezető férfiú megjelent s kifejtették véleményüket. Valószínű, hogy még ezekben a napokban újabb minisztériumi tárgyalások lesznek a kérdésben.

A hétfői városi közgyűlés dönt a városi fedettuszoda üzembe- helyezéséről vagy bezárásáról

Az elmúlt nap dr. Kalenda Lóránt városi műszaki tanácsossal az élén egy bizottság szemlélt tartott a városi fedettuszodában. A bizottság, amelynek tagjai Zombory Gyula főtanácsos, Békessy László igazgatóhelyettes, dr. Olasz Árpád és Szabó László aljegyzők, valamint Reitz Zoltán főgondnok voltak, megállapította, hogy a beton oszlopok és gerendák a bauxit porlása folytán olyan állapotba kerültek, hogy az épület bármikor életveszélyessé válhat a közönségre. Ezért pedig a város nem vállalhatja a felelősséget. Így tehát a bizottság megállapítása szerint nincsen remény arra, hogy a városi fedettuszoda a tél folyamán üzembe áll.

Az ügy hír szerint a hétfői rendkívüli városi közgyűlés elő kerül s amennyiben mégis az üzemben tartás mellett döntenének, úgy a közgyűlés adja ki erre vonatkozólag a renoválási munkálatokra vonatkozó utasításokat. Ha ugyanis meg akarják nyitni a fürdőt, — ami minden-

képpen kívánatos volna. — akkor pár hetes alapos javítást kellene eszközölni, mert csak így volna biztonságossá ismét az épület, amelyet a gyógyvíz gőzölgő párája pár esztendő alatt igen megrongált.

NEMOKARA MEGINDUL A TELJES POSTAFORGALOM A VISSZATÉRT TERÜLETEKKEL

A kolozsvári posta a Romániával való postaforgalomról a következő felhívást adta ki: A román és a hazatért területek között a levélforgalom egyetlen egy percig sem szünetelt. Akkor is lehetett a visszacsatolt területekről Romániába leveleket küldeni, amikor a magyar csapatok még nem is foglalták el egészen a visszatért országrészt. Általában az első naptól kezdve a külfölddel való levélforgalom a világ minden tája felé megindult. A városközi magántelefonbeszélgetések és magántávírók még egyelőre szünetelnek. Amint a szükséges intézkedések megtörténnek, ezen a téren is normalizálódik a viszonyok. A postautalvány- és a postatakarékforgalom is mindenütt megindult. A postahivatalok helyreállítása s felszerelése tovább folyik

HIREK

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata:
„Kossuth” Lux Arnold, Piac-utca 26.
— „Magyar korona” Káposztássy Géza,
Kálvin-tér 15. — „Arany János” Bozókgyörgy,
Csapó-utca 66. — „Hungária” Sz. Szabó Jenő, Vargakert.

Időjárás

A Meteorológiai Intézet jelentése:

A tengeri eredetű hűvös levegő beáramlása ma megélekedett és az esti órákban viharossá erősödött.

JÓSLÁS: Északi, északkeleti szél, változó felhőzet, helyenként, főleg keleten záporosó, esetleg zivatar. A hőmérséklet a keleti megyékben eszikken, nyugaton kissé már emelkedik. (MTI)

Emlékezzünk

SEPTEMBER 27.

1914. **Barcsay László**, a volt kecskeméti 13. közös huszárezred hadapródör-mestere kiváló helyzettudásával, rejtethetetlen bátorságával és bajtársai iránt érzett kötelességteljesítésével tünt ki e napon a Nyugat-Galiciában való visszavonulás alkalmával. Mint az egyik hírszerző járőr parancsnoka, több igen jó felderítő jelentést küldött előljáró hírszerző különítményének. Visszavonulásakor, mivel különítményétől nem kapható újabb utasításokat, öntevékenyen cselekedett. Az erős ellenséges tűz ellenére összegyűjtötte a magukra maradt biztosító járókat és hogy a biztos fogástól megmentse őket, egy kompon a Wisloka másik partjára hozta át őket. Derekas, bajtársasságtól áthatott magartásáért előljárói a kis ezüst vitézségi éremmel tüntették ki.

— Az árvízvédelmi kormánybiztos képviselőjének szemléje Debrecenben. Vass Vince tanácsos, az árvízvédelmi kormánybiztos megbízottja az elmúlt nap Debrecenbe érkezett, hogy itt is megszemlélje az árvízújított gazdák új, vagy renovált házeit. A szemle során megállapította, hogy a munkálatok igen jók és eredményesek voltak, s így a legnagyobb megelégedéssel nyilatkozott az árvízkarok el-tüntetéséről. Vass Vince tanácsos a debreceni szemle előtt végig vizsgálta a hajdúmezei árvízújította községeket is, s mindenütt megtekintette az új és megújított épületeket.

— **Bihary Lászlót** a belügyminiszter számgyakornokká nevezte ki. Bihary Lászlót, aki Debrecen városánál régebbi idő óta tisztviselőként működött, a belügyminiszter számgyakornokká nevezte ki és osztotta be a debreceni számvétséghez.

— **Újabb adományok az Erdélyért akció javára.** Csütörtökön újabb adományok érkeztek szerkesztőségünkbe az Erdélyért akció javára. Öv. Tulogy Ferencné Bagamérből 20 pengőt, Kelemen Ernő pedig 10 pengőt küldött be a Debreczeni Újság—Hajdúföldhöz, hogy az összeget juttassuk el a Főméltóságú Asszony által indított Erdélyért akcióra. Ezekkel az adományokkal együtt gyűjtésünk 258 pengő.

— **Bartalis tánciskolájában** október 2-án táncanfolyam kezdődik. Szépen táncolni Bartalistól tanul.

— **Hogyan tünt el a bírósághoz beadott iratról a bélyeg.** Ezt tisztázta csütörtökön a debreceni törvényszék Fővenyessy tanácsa, ahol Maár Gyula berettyóújfalui ügyvéd volt a vádlott, aki mint a perirathól kitérő, egy beadványt nyújtott be a bírósághoz, de a bíróság meglepetezte az aktát, mert nem talált rajta bélyeget. Maár Gyula erre vonatkozólag megjegyezte, hogy bizonyára a bíróságon tünt el a bélyeg az aktáról. A csütörtöki tárgyaláson azután a vádlott ügy védekezett, hogy nem a bíróságot akarta rágal-mazni, hanem azt mondta, hogy elveszt-hette a küldőnc az aktára ragasztott bélyeget. A törvényszék nem fogadta el a védekezést s így Maár Gyulát kétszáz pengő pénzbírsággal sújtotta. Az ítélet végrehajtását azonban felfüggesztette. Az ítélet jogerős.

Ismeretlen méreggel megmérgezte magát egy böszörményi fiatal leány

A hajdúböszörményi rendőrség telefonon értesítette a debreceni királyi ügyészséget arról, hogy **Asztalos Eszter** borbély és fodrász tanuló az elmúlt nap reggel 8 óra tájban hirtelen meghalt. A rendőrség nyomban megindította a vizsgálatot a halál körülményeinek tisztázása végett. A hatósági orvos megállapította, hogy szívbénulás volt a halál közvetlen oka.

Ugyanakkor a rendőrség kihallgatta a fiatal leány anyját, aki elmondott, hogy leánya napok óta

gyomorgörcsökről panaszkodott. — **Asztalos Eszter** munkaadója viszont közölte, hogy a tanulóként nála dolgozott az elhunyt leány, akit megbízható munkaerőnek és szorgalmasnak ismert. Az elmúlt napokban azonban felmondott a leány-nak s valószínű, hogy emiatt keseredett el és ismeretlen méregt vett be. Az orvosi vizsgálat ugyanis a mérgezés tüneteit is megállapította. Így a boncolás fogja csakugyan tisztázni, hogy véletlen haláleset, vagy öngyilkosság történt.

— **Sáry István** tüzérszázados letette a vitézi esküt. Mint értesülünk, Sáry István debreceni tüzérszázados a nyíregyházi Vitézi Rend tagjai sorába felvette és a kiváló és nagy népszerűségnek örvendő százados kedden már le is tette a vitézi esküt.

— **Erdélyért.** A Kerületi Kereskedelmi és Iparkamara szeptember 25-én tartott díszközgyűlésén a tagok az „Erdélyért” feliratú (20 filléres) jelvényt darabonként 1 pengővel váltották meg s az így befolyt 25 pengőt a főispáni hivatalhoz beszolgáltatták.

— **Károli Gáspár-emléknap.** — Szeptember 29-én délután 5 órakor a nyilastelepi templomban a Vizsolyi-biblia 350 éves évfordulója alkalmából ünnepélyt rendez a következőkkel: Orgonaszóló. Előadja: Nyakas László tanító. Szaval: Agoston Károly KIE-tag. Énekel a Kálvin János-vegyeskar. Nádor János tkp. hegedül orgonakísérettel. Előadást tart Mezey Béla lelkipásztor. Orgonaszóló. Előadja: Ujvárossy Vilmos tanító. Szaval Dobrossy Mancika leánykörtag. Énekel a Kálvin János-vegyeskar. Bibliát magyarul Orosz János segédlelkész. Közéne. 283 dicséret. Az ünnepélyen semmiféle belépődíj vagy műsormegváltás nincs.

Őszi ujdonságok nagy raktára

Ernyőszalon, Piac u. 77

— **Nagy érdeklődés nyilvánul meg a Magyar-Német Főiskolai Iroda nyelvtanfolyamai iránt.** A német birodalmi követség védműködésével német nyelvtanfolyamok kezdődnek október 1-én. A kezdők és haladók számára rendezett tanfolyamok az esti órákban, Ferenc József-út 44. szám alatt lesznek. A nagy érdeklődésre való tekintettel a beiratkozásokot meghosszabbították. Tandíj nincs. Beiratkozás és további felvilágosítás naponta 6—7-ig, Ferenc József-út 44. sz., I. em. az Iroda helyiségében.

— **Gyümölcszedés közben** eltörte a karját egy kisleány. Nagy Mária 7 éves, Méhes-utca 37. szám alatt lakó kisleány csütörtökön délelőtt kertjében gyümölcsöt szedett. Hogy elérhesse az ágakat, székre állt fel. Így is ágaskodnia kellett, aminek az lett a következménye, hogy kiugrott lába alól a szék és oly szerencsétlenül esett a kislány a földre, hogy balkarját eltörte. A kihívott mentők a sebészeti klinikára szállították, ahol megfelelő kezelésben részesítették.

— **Naményi Z. Gyorsiró-gépiró-iskolában** beiratások megkezdődtek. Vidékieknek vasútkedvezmény. Al-lamvizsga, állásbahelyezés. — Batthyányi-ú. 1.

— **Hirdetmény.** Felhívja a városi adóhivatal az egyszerű beruházási hozzájárulás fizetésére kötelezettek figyelmét, hogy az 1938: XX. jc. elzártnak kivetett beruházási hozzájárulás kilencedik részlete 1940 október hó 1-én esedékes és az 1500—198. P. M. rendelet 50. §-a 1. bekezdése alapján ezen időpontig fizetendő. Ertestül a városi adóhivatal az érdekelteket, hogy befizetéseiket hétköznapokon a hivatalos órák alatt délelőtt 8—12 óráig már mostan teljesíthetik, hogy az utolsó napon várható torlódást elkerülhessék. A befizetés számfejtése a városi adóhivatal I. emelet, 8. sz. szobájában történik. A befizetést elmulasztók ellen a végrehajtási eljárás 1940 október 2-án megindul. Városi adóhivatal.

Gyászrovat

SZABÓ ILONKA temetése ma délután 3 órakor lesz a Köztemető 3-as ravatalozójából, Fehértói temetkezési vállalatának rendezésében.

Dobi Róza 14 éves korában elhunyt. Temetése Balmazújvárosra való szállítás után pénteken délután 3 órakor lesz az ottani temetőben. Dankó temetkezési vállalat.

Özv. Csöreg Sámuelné Jókovács Eszter 57 éves korában elhunyt. Temetése Karcagra való szállítás után pénteken délután 3 órakor lesz az ottani temetőben. Dankó temetkezési vállalat.

Özv. Pataki Mihályné Orbán Mária 50 évében elhunyt. Temetése pénteken délután 4 órakor lesz a Köztemető 3. számú ravatalozójából. Lakás: Dobozi-utca 3. Temetést Bartha vállalat végzi.

Köszönetnyilvánítás. Felejtethetetlen kedves halottunk — **Vedres István** — temetésén megjelent rokonoknak, jóismerősöknek, a m. kir. Vegykísérleti Állomásnak, valamint a városi adóhivatal képviselőjében megjelent tisztviselőknek mélyszégyes gyászunkban nyilvánított igaz részvételiére, virágokért, koszorúért és a Kossuth Dalkörnek szíves közreműködéséért ezúton is hálás köszönetet mondunk. **Vedres István** és családja.

— **Évnyitás a Baltazár-utcai iskolában** Csütörtökön reggel 8 órakor volt a Baltazár Dezső-utcai református központi iskola ünnepélyes megnyitása. A tanulók a Nagytemplomba vonultak fel, ahová nagy számmal sereglettek fel a szülők is. Az istentiszteletet dr. Soós Béla lelkipásztor vezette. A tanulókat **Mészáros József** igazgató, **Kerekgyártó Béla**, **Tóth Sándor** és **Tar Imre** tanítók vezették fel. Az egyház vezetősége részéről megjelent a templomban dr. Juhász Nagy Sándor főjegyző is. Istentisztelet után a tanítás nyomban megkezdődött. A többi református iskolákban az évnyitás csak szeptember 30-ikán, hétfőn lesz, mivel a termek csak akkorra fognak rendelkezésre állni.

— **A gazdasági bizottság** ülése. Debrecen város gazdasági bizottsága 1940. évi szeptember hó 27-én, pénteken délután 5 órakor a városháza kistanácsstermben ülést tart. Tekintettel a tárgysorozatban szereplő ügyek fontosságára, ezúton is felkérem a bizottság igen t. tagjait, hogy az ülésen minél nagyobb számban megjelenjen szíveskedjenek. **Polgármester.**

— **Hirdetmény a rendkívüli közgyűlésről.** Az 1929: XXX. tc. 23. §. 4. pontja alapján közhírré teszem, hogy Debrecen sz. kir. városi törvényhatóság bizottsága szeptember hó 30-án, hétfőn délután 4 órakor a városháza közgyűlési termében rendkívüli közgyűlést tart, amelynek tárgysorozata a városháza hirdetőtábláján ki van függesztve. **Dr. Kőlescy Sándor** sk. polgármester.

— **MINDEN MAGYAR EMBER OLVASSA EL BARÓTHY JÓZSEF „Magyar föld román kézen” című aktuális munkáját.** Kapató a Debreceni Újság—Hajdúföld kiadóhivatalában. — Ára 2 pengő 40 fillér, köve 3 pengő 20 fillér.

— **Schiaparelli levele Amerikából** a Színházi Magazin új számának szentációja **Elsa Schiaparelli** drámai életrajzával írja le a francia nagyszalonok menekülését s utolsó erőfeszítéseit a francia divatipar megmentésére. Nagy színházi beszámoló a kezdődő színházi szezonról. **Bulla Elma** első itthoni fellépéséről lét költő dalol az ősről, a Színházi Magazin novellapályázatának győztes novellája, a **Sárgarigófészék** című nagyszerű operett befejező része és még sok érdekes olvasnivaló gazdagítja az e heti számot, amely a legszebb berlini őszi modelleket közli. Melléklet Kis Magazin Sicc úrfi kalandjaival.

— **Hirdetmény.** Értesítem az érdekelteket, hogy a gazdasági ügyosztály a városi Nagyalomzug nevű ingatlanán lévő 2 drb. összeomlott juhudály anyagára október hó 4-én, pénteken délelőtt 10 órakor a helyszínen nyilvános árverést tart. 1. Kikiáltási ár hodályonként 80 P. 2. A vételárat, továbbá 0,6 százalékos bélyegilletéket vevő köteles az árverés bizottság kezéhez azonnal kifizetni. 3. Vevő a megvásárolt felülepítvényt 8 napon belül lebontani, a helyszínről elszállítani és a lebontott hodály helyét elegyengetni tartozik. **Gazdasági ügyosztály.**

— **A „FERENC JÓZSEF” KESERŐVIZ** régóta kitérően bevált hálszer megrög-zött székrekedésnél és annak mindenféle káros következményeinél; biztos, enyhé és gyorsan ható természetes hashajtó, mely számos betegségnél az emésztést javítja és az étvágyat fokozza. Kérdezze meg orvosát!

— **A Baross Szövetség** szeptember 28-án társas vacsorát rendez az Angol Királyi nőtérben este fél 9 órakor, melyre tagjainkat ezúton meghívjuk. Vendégeket szívesen látunk.

— **Utlevél nélkül akart Amerikába** szökni két felvidéki fiatalember. Csütörtökön vádoltként állott a törvényszék elé **Posta László** és **Kovács János** két felvidéki gazdálkodó fiatalember. Mindketten amiatt kerültek a bíróság elé, hogy utlevél nélkül akartak akatonai kötelezettség elől szomszédos államba szökni s onnan Amerikába készültek kihajózni. Így adták elő kalandos tervüket a vádoltak, akiket a törvényszék egy-egy hónapi fegyház büntetésre ítelt.

— **Orvosi hír.** Dr. Ritter Sándor orvos rendelését megkezdte. **Burgondi-utca 4.** Telefon 11—86.

— **Részrehajlással vádolta a bíróságot** egy nánási asszony. **Kovács Lászlóné**, hajdúnánási asszonynak nemrégiben volt egy bírósági ügye, amely nem a kedve szerint végződött, s emiatt részrehajlással vádolta meg a bírót. Ezért került hatóság személy elleni rágalmazás címen a debreceni törvényszék elé, amely nyolc napi fegyházbüntetésre ítélte **Kovácsné**-t. Az ítéletben a vádlott megnyugodott.

— **A ZENEKEDVELŐK KÖRE** 1940. szeptember 28-án, szombaton délelőtt 11 órakor a vitézi színház dísztermében (**Bethlen-utca**) választmányi ülést tart, melyre a választmány tagjait ezúton hívja meg az Elnökség.

— **Magyar állatvédelmi törvényt!** Egy száz mérnök, a magyar és román viszonyok higgadt és tárgyilagos megfigyelője csapatainknak erdélyi bevonulásakor azt mondotta, hogy Erdély most 2000 km.-rel közelebb lesz nyugathoz. Erről a nyugatról jut eszünkbe, hogy Európának szinte minden államában megvan már az állatvédelmi törvény és pedig a legkövetkező formájában a velünk baráti viszonyban lévő tengelyhatalmak országában és a nemzeti szociálista párt uralomrajutásának idejéből származik **Hitler** hírneves mondása: „Az új birodalomban nem szabad többé állatok kizsárolásának előfordulnia” és tudjuk, hogy **Mussolini** is az igazán nagy emberek nagylelkűségével mindent megtett a népnek az ok. és cél nélküli állatkínzásokról való leszoktatása érdekében. Ezt az európai szellemiséget kívánta lekopirozni **Románia**, amikor ő is meghozta a maga állatvédelmi törvényét. Tudjuk, hogy náluk ez a törvény mindvégig papírostörvény maradt, mert a balkáni szellem nem tudta megemészteni az abban foglaltakat és jól tudjuk azt is, hogy mi minden külön törvény nélkül is külön rendet tartunk ezen a téren is, mint ök az európai államok között. Közben meg-hozott állatvédelmi törvényükkel, azonban most, hogy Erdély visszatért részében a román törvények érvényüket veszítették, kívánatos lenne, ha a **sürgősen meghozandó** magyar állatvédelmi törvény lépne a román állatvédelmi törvény helyébe, hogy még külső forma szerint se maradjunk el a románok mögött. Erre már csak azért is mielőbb szükség volna, mert míg természeti kincseinket védi a rongálásoktól a természetvédelmi törvény, addig a nemzeti vagyont tekintélyes részét, az állatállományt a szándékos rosszindulatú és szadizmus még mindig nem védi egy egyetemes, átfogó törvényen alapuló rendelkezés.

Orási siker jegyében zajlott le az „Angol Királynő” magyar notaestje

Csütörtök este tartotta meg az „Angol Királynő” nagyszabású magyar notaestjét a debreceni közönség páratlan érdek-lődése mellett. Már egy-két nappal ez-előtt, midőn lapunk útján értesültek róla, sokan igyekeztek maguknak asztalt his-tosítani. Gondoskodásuk előrelátó volt, mert mikor a notaest megkezdődött, nem igen lehetett üres asztalt találni a Fe-hér-teremben.

Nagy József debreceni énekművész mintegy 20—25 Dóczy- és Dankó-nótát énekelt a közönség egyre fokozódó tet-szése mellett. Máskor is hallották őt már az „Angol Királynő”-ben énekeini, de igazán most hódította meg hallgatott lé-lekteli, kellemes hangjával.

Kített magáért erre az estére az „An-gol Királynő” kitűnő szakácsa, Schan-weitz Tivadar is. A finom ételek közül különösen kiűnt az erre az alkalomra készített Dóczy-sertésborda és a Dózsa Pista-módra elkészített sült. Ezek az ételek oly nagy kedveltségnek örvendtek, hogy ezúttal is szerepelni fognak az ét-lapon.

Debrecen közönsége hálás lehet az „Angol Királynő” tulajdonosának, Né-meth Nándornak ezért a minden tekintetben tökéletesen megrendezett estéért.

METEOR MOZGÓ MŰSORA:
Ma utoljára 5—7—9 órákor:
CSAK FELNÖTTEK RÉSZÉRE!
FÖLDINDULÁS
PÁGER—ESZENYI OLGA, KISS FE-RENC. Holnap: JUAREZ (Viva Mexico!)

— Összejárják Erdély nemzeti vértanúit. A Fehér Ház Bajtársi Egyesület összejárja a felszabadult részek ellenőrzésére vértanúit és az ő nevüket is ráveszi a vértanúk budapesti emlékművére.

— Házkutatások Pozsonyban. A szlovákiai zsidóknak be kell jelenteniük minden vagyon tárgyukat. Ennek ellenőrzésére most több házkutatást tartottak a szlovák hatóságok. Egy zsidó családnál találtak 40 pengőt, 21.700 koronát és több ékszert, egy másik családonál 50 kilogram cukrot és 40 kilogram szappant. Több helyütt élelmiszereket találtak.

— Szlovákiában a zsidóknak tilos a halászat. A szlovák belügyminiszter a zsidóknak megtiltotta a halászatot. A zsidók birtokában lévő halászfogókat nyolc napon belül be kell szolgálatni.

— Két menekült-tábort élmelez a menekültügyi hivatal Erdélyben. A kolozsvári menekültügyi hivatal állapottságban megoldotta a menekültek elszállásolásának és élemezésének kérdését. Annak a sokezer menekültnek, akik egyelőre Kolozsvárról kerestek menedéket, az elszállásolása fokozatosan megkezdődött. Két menekült-tábort állítottak fel, egyiket Szamosfalván, a másikat pedig Szászfenesen. Először a szamosfalvi tábor népesítik be, ahol naponta ezer embert helyeznek el. A menekültek élemezéséről a menekültügyi hivatal gondoskodik. Az eddigi napi egyszeri étkezés helyett most már reggeli, ebédet és vacsorát kapnak. Először a menekültügyi hivatal által elszállásoltakat viszik a táborokba, azután pedig azokat, akik magánlakásokban laknak, de a menekültügyi hivatal nyilvántartásában szerepelnek. Ezeket később helyezik el a menekült-táborokba. Addig Kolozsvárról állítanak fel számukra gyűjtőtáborot és a menekültügyi hivatal továbbra is nyilvántartja őket. (MTI)

— Több állami iskola is rövidesen megkezdí működését Kolozsváron. A Kolozsvár területén megnyílt középfokú és szakiskolákkal kapcsolatosan a kolozsvári tanügyi hatóságok rendelkezést adtak ki. E szerint a román, kat. és református, valamint unitárius fiú- és leányközépiskolák működésüket tovább folytatják. Az állami intézetek közül a következők kezdik meg a tanítást: az áll. főgimnázium, amelyben megfelelő számú jelentkező esetén román tanítási nyelvű tagozat is lesz, az áll. leánygimnázium, megfelelő számú jelentkező esetén szintén román nyelvű tanítási tagozat lesz, az áll. kereskedelmi fiú középiskola, az áll. tanítóképzőintézet, az áll. zeneiskola. A beiratások időpontjáról később történi intézkedés. A zsidó tanulók mind az állami, mind az egyházi hatóságok felügyelete alatt álló iskolákban csak a tanulók létszámának 6 százalékáig vehetők fel, és pedig osztályonként 40-es tanulólétszámuk alapvetésével. Valamennyi iskolában október 15-én kezdődnek meg a tanítások. (MTI)

Nyolcvanegy felszabadult iparostanonc kapott segédlevelet

Galamb Ferenc elnök a novemberi jubileumi ünnepekről

Ösütörtökön este hat órai kezdettel tartotta Debrecen és Vidéke Ipartestületének előjárósága havi rendes ülését. A 16 pontból álló tárgysorozatból kiemelkedett mindenekelőtt a tanoncszabadítás. Itt vette át ünnepélyes keretek között 81 ujonnan felszabadult iparostanonc segédlevelét. Pataki alelnök üdvözölte őket és sajnálatát fejezte ki aziránt, hogy a 81 közül csupán 8, Kónya István, Laczkó Sándor és Serfőző László végzett kitüntetéssel. Az új segédek névsora egyébként a következő:

Harsányi Irén szűrszabó, Szabó Károly kocsigyártó, Brüll Mária nőiszabó, Vértés Ilona nőiszabó, Horváth Ilona fodrász, Szanyi János vasbútorfényező, Sándor Erzsébet nőiszabó, Bíró János férfiszabó, Sipos Margit nőiszabó, Bisi Tibor ékszerész, Vig Ilona nőiszabó, Gál Sándor férfiszabó, Gőnczy Magda nőiszabó, Sipos László kocsigyártó, Friedlaender Anna fehérneműkészítő, Wischt Erzsébet Anna nőikalapos, Wágner Julianna nőiszabó, Schiffmann Katalin nőikalapos, Szabó Magdolna nőiszabó, ifj. Fekete László géplakatos, Meteresik József kovács, Zsirovits Klára nőiszabó, Kaplonyi Margit nőiszabó, Kovács Magdolna nőiszabó, Varga Zoltán villanyszerelő, Mészáros Mihály asztalos, Kassai György géplakatos, Boros Ilona Róza nőiszabó, Dobi Irén nőiszabó, Pallagi László tímár, Lévy László kövező-burkoló, Hencz Ibolya nőiszabó, Brüll Zoltán asztalos, Dudás Bálint villanyszerelő, Papp János tímár, Kocsár Kálmán hentes, Gábor György tímár, Halász Ernő géplakatos, Faragó Sándor géplakatos, Szabó Antal asztalos, Dul Sándor géplakatos, Mézes Lajos géplakatos, Bogdándi Béla géplakatos, Kiss Gábor géplakatos, Fenyvesi Tibor géplakatos, Varga Gyula géplakatos, Lakatos János géplakatos, Krajcsi Ferenc géplakatos, Pásti István géplakatos, Fehérvári József géplakatos, Püspök Kálmán géplakatos, Beliczky Gyula géplakatos, Juhász András géplakatos, Péntes Imre géplakatos, Bangó Lajos géplakatos, Harsányi Sándor férfiszabó, Kotulán István kályhás, Béli József íveges, Éles Lajos géplakatos, Hegedűs Mihály tímár, Brutóczy Ilona fodrász, Farkas Mária nőikalapos, Ligeti Sándor villanyszerelő, Szalmári Margit nőiszabó, Jakab Vilmos villanyszerelő, Faragó István autószerelő, Mészáros Lajos kocsigyártó, Beck Miklós autószerelő, Szabó Mihály kerékgyártó, Polgár Imre lakatos, Orosz Mihály lakatos, Szabó László nőiszabó, Frózs Mária nőiszabó, Papp Sándor tetőfedő, Berki Ilona nőiszabó, Halász Magda nőiszabó, Aleva Magda nőiszabó, Horváth Béla asztalos.

— Hitler üdvözölte a dán királyt. Hitler vezérkancellár Keresztély dán királyt táviratban üdvözölte 70. születésnapja alkalmából.

— Egyiptom gondja. Port Said és Alexandria forgalma teljesen megbénult. A Szezi Csatorna Társaság 12.000 embert elbocsátott állásából. Az élelmiszerek ára rohamosan emelkedik. A lakosság Angliát teszi felelőssé a súlyos bajokért.

— Enyhítették a jugoszlávi ingatlaneladások korlátozását. Jugoszláviában 1936-ban korlátozták az északi határvidéken az ingatlaneladásokat. A jövőben ez a korlátozás csak olyan területekre vonatkozik, amelyek határerődítmények közelében vannak.

— Hármás ikrek. A nagykarolyi járásban Bórvely községben Gereben Sándor földműves felesége három leányikreknak adott életet. A hármásikrek felneveléséről a község gondoskodik.

— Nagyváradra költözik a Bihar megyeháza. Csonka-Bihar vármegye Berettyóújfaluiban tartott rendes közgyűlésén Molnár Imre főispán megemlékezett a megye ősi székhelyének, Nagyváradnak visszatéréséről. Berettyóújfalu minden valószínűség szerint ez volt az utolsó rendes vármegyei közgyűlés. Több felszólalás után a közgyűlés vitéz Bartha Józsefet árvaszéki ülnökké, Körtsmáros Zoltánt vármegyei aljegyzővé választotta.

Uj Sárkány Károly kovács, Boros Lajos műszerész, Nagy Lajos lakatos.

Ezután került sor az ülés megnyitására, majd a határozatképesség megállapítása után az elnöki bejelentésekre. Ennek során Galamb Ferenc elnök megemlítette, hogy legutóbb Budapesten járt az Ipartestület költségvetésének jóváhagyása ügyében, ami minden különösebb akadály nélkül sikerült is, minthogy a benne előirányzott kiadások kellőképp fedezve vannak.

A továbbiakban az Ipartestületnek közeljövőben megrendezésre kerülő 40 éves jubileumi ünnepeinek előkészületeiről szólt Galamb elnök. Az ünnepség november 24-én lesz és országos iparos nagygyűlés előzi meg. Az iparügyi miniszter vállalja a fővédnökséget és valószínűleg személyesen is résztvesz ezen. Ugyanekkor ünnepélyes zászlószentelés lesz, melyen — ha a körülmények engedik — a Főmeltósági Asszony mint zászlóanya vesz részt. November 23-án este fáklvás szóránadót adnak a megjelent előkelőségek tiszteletére. A másnapi programban szerepel a leventezétkar ébresztője, különböző istentiszteletek hallgatása, majd maga a díszünnepély, délelőn díszbéléd, este pedig társas vacsora. Ez utóbbin adják át a hosszú idő óta működő iparosok közül a kitüntetéseket azoknak, akiket erre az illetékes hatóságok érdemesnek tartanak. A kitüntetésekhez a minisztériumon kívül a Kereskedelmi- és Iparkamara és az IPOK is hozzájárul az Ipartestületen kívül, mely arany, ezüst és bronzérmeket ad Debrecen régi iparosainak.

Ebből az alkalomból díszes albumot bocsátanak közre, melyben szerepel a Debreceni Ipartestület története, melyet Lechner Lajos főjegyző fog összeállítani, sajtó alá pedig dr. Nagy Imre főszerkesztő rendez.

Azután szó volt arról, hogy az Ipartestület belép az ujonnan alakult Tisza István Tudományegyletem Baráti Körébe. A szokásos ügyek letárgyalása után megemlékezett a nemrég elhunyt Imre Jánosról, a hentes szakosztály volt díszelnökéről, majd a különböző bejelentések után végetért az ülés.

Közgazdaság

GABONATÖZSDE

Az üzleti forgalom mérsékelt volt a gabonatózsdén, az árak jól tartottak, csak a vörösköles lett olcsóbb ötven fillérrel. Az exportszükségletek fedezése folytán a kereslet csökkent és így az eladott 850 métermázsáért az eddigi árat már nem lehetett elérni.

Búza: 78 kg-os 23.20.
Rozs: 71 kg-os 19.20.
Zab: 41 kg-os 21.10.

Árpa: Sörárpa, kiváló 26.20, elsőrendű 25.20, sörárpa 24.20, 68 kg-os ipari 22.40, takarmány, 65—66 kg. 20.40, takarmány közepmin. 19.40.

Kukorica: Tiszántúli állomásról 24.70, egyéb állomásokról 23.05, ab Bpest közraktár 22.85.

A ferencvárosi sertésvásár összfelhajtása 269 darab. Vásári állományból angol húsertésfelhajtás 202 darab. Az irányzat tartott Árak: Szedettsertés III. 126, sonkasertés II. 124—126, exportiszir márkázott 190 fillér kg-ként.

HELYES TÁPLÁLKOZÁS EGÉRSZÉGET JELENT!

A rákellenes szakácskönyv — P 3.—
Diétás konyha technikája — P 3.80
A gyomorfekély felismerése és gyógyítása — P 2.60
Hogyan éljen a vesebajos ember? — P 2.60
Anyaserebetegeknek — P 2.50
Ideges gyomor- és bélbajos — P 4.—

Kapható: DEBRECZENI UJSÁG HAJDUFÖLD kiadóhivatalában
Ferenc József-út 56. Telefon 21—98.

Gyümölcsaszalókból tengerigörék

Az esős és hűvös nyár miatt a tengeri jóval később érkezik, mint rendes nyári melegek után. Igen természetes tehát a gazdák nyugtalansága azért, hogy mi lesz a bőtermést ígérő, de még mindig nagyon is tejes tengerivel? Ez az aggodalom egyenes arányban áll a tengeri minőségében beállott változással. A korábban érő, de keveset termő magyar tengerit kiszorították a bővebben termő, de jóval később érő lófogúfajták. Az ilyen későn érő feleségekből nem is egymásra sokat rakni a padlásokon, mert a tengeri törését rendszeren követő őszi esős és ködös időkben az megpenészedik és elromlik. Arra pedig nem lehet számítani, hogy a tengeri a lábán érjék meg, mert abban az esetben az őszi gabonafélék vetésével késünk el.

Az elmondottakból önként adódott a földművelésügyi minisztériumnak az az elhatározása, hogy járásokként tengeriszárító berendezéseket kíván létesíteni. Az idő előrehaladottsága miatt felmerült az a terv is, hogy az összes zöldségaszaló és gyümölcsaszaló berendezések is igénybe vételnek tengeriszárításra. Ezzel a gondlattal amilyen könnyen megbarátkoztak a tengerit termelő gazdák, éppen annyira idegenkednek tőle a gyümölcskészítők. Azonban arra való tekintettel, hogy az idén jóval kevesebb a gyümölcs, mint más években és az is nyersen jól értékesíthető, nem lesz nehéz az ország érdekében a két álláspont összeegyeztetése.

Mozi, film-szórakozás

MÁRIA KÉT ÉJSZAKÁJA. (Az Apolló Filmszínház magyar filmbemutatója.) A Bors István-nal s a Halálos tavasz-szal megkezdődött úgynevezett nagy magyar filmek sorában ismét egy új sikert üdvözölhetünk: a „Mária két éjszakája” című Palatinus-produkciót, melyet csütörtökön mutatott be az Apolló mozgó. Nagy külföldi, főleg francia filmekre emlékeztető megoldás s úttörő a magyar filmeknél, mert soha ilyen kényes, egyúttal igényes témához még itthon nem nyultak hozzá. A díszletreméltó merészség azonban nagy sikerben bontakozott ki. Az új felfedezett, Szilágyi Szabó Eszter nagyvonalú szerepében kitűnő, különös egyénisége s játékának újszerűsége méltán kellett nagy sikert s nem kisebb feltűnést. Megdöbbentően élethű játékát ugyan néha túlfotografálták, de minden kis hibát szinte elsöpör az a dinamikus erő, mely bámulatos életszerűséggel állítja elénk egy modern nő nagyon is életből vett problémáit, harcát a társadalmi konvenciókkal a sikerért. A férfi főszerepben Uray Tivadar bámulatos volt. Talán egyik legnagyobb alakítását nyújtotta. Gregus sántái volt a csábító szerepében. A rendezés is nagyszerű. Úgy látszik, a magyar filmgyártás már megszabadult a régi utak fulladt és kétségbeesett keresésétől, a túlhajszolt hatáskorlátoktól s egyéb sallangoktól. Ebben a darabban tényleg a legkiválóbb színészek egyszerű rendezéssel élményfilmet adtak a közönségnek. A darab és az előtte bemutatott új Magyar Világhír-adó a zsúfolt ház előtt nagy sikert aratott.

AZ ELSŐ SZOVJETOROSZ FILM a közeli napokban bemutatásra kerül a magyar közönség előtt. „Nagy Péter” a film címe, a forgatókönyvet Alexej Tolstoj, a nagy Tolstoj Leó leszármazottja írta. A történelmi film két esztendőig készült és az orosz filmművészet legkiválóbb reprezentánsai játszzák. Az eseményszámba menő orosz film bemutatását, amennyiben Magyarországon orosz filmet még eddig sohasem játszottak, érthetően nagy érdeklődés előzi meg.

HOSSZÚ SZÜNÉT UTAN Fedák Sári ismét a mozivásznon szerepel. A kiváló színésznő Barabás Pál „Hazafel” című filmjében játssza a vezető szerepet Csontos Gyulával, Mészáros Ágival, Récz Valival és vitéz Hajmássy Lajossal. Az amerikai magyarok életét látjuk megélelnedni a filmben, akiket a honvágy a jóléthez is hazaszólt. Fedák Sári igazi művészettel alakítja az Újvilágba szakadt magyar asszony szerepét. A bemutatón a filmnek és Fedák Sárinak igen nagy sikere volt.

INGÓÁRVERÉS

Debrecen határában, Kőcsölysegen, Kiss Antal tanyáján 1940 szeptember 28-án déli 12 órákor körülbelül 100 mázsa búza, lovak és csikó ingóság bírói árverésen a leg többet ígérőnek csontig becsúron alul is eladták. Részletesebb bírósági végrehajtás.

